

PL ISSN 0023-5903

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik LXXXVII

Nr 2

WARSZAWA 1980

<http://rcin.org.pl>

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ROCZNIK LXXXVII
1980

2

PANSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1980

<http://rcin.org.pl>

KOMITET REDAKCYJNY

Ludwik Bazylow, Aleksander Gieysztor, Tadeusz Jędruszczak (redaktor), Irena Koberdowa, Witold Kula, Czesław Madajczyk, Marian Małowist, Jerzy Maternicki, Jerzy Michalski (zastępca redaktora), Edward Potkowski (sekretarz), Emanuel Rostworowski, Franciszek Ryszka, Henryk Samsonowicz, Monika Senkowska-Gluck, Andrzej Skrzypek (sekretarz), Witold Stankiewicz, Jacek Staszewski, Jerzy Topolski, Marian Wojciechowski, Mieczysław Żywczyński.

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, 31-02-61

Państwowe Wydawnictwo Naukowe – Warszawa, Miodowa 1B

Nakł. 3342 + 138 egz. Ark. wyd. 27,25, ark. druk. 17,875

Papier druk. mat. kl. IV, 71 g. 70 × 100

Oddano do składania 31. I. 1980 r. Podpisano do druku
18. XII. 1980 r. Druk ukończono w styczniu 1981 r.

Zam. 60 80 0-118 Cena zł 30.—

Warszawska Drukarnia Naukowa, Warszawa, Śniadeckich 8

СОДЕРЖАНИЕ

Януш Тазбир — Роль живого слова в польской религиозной пропаганде	291
Ян Поверски — Балтийская политика польских князей в середине XIII в. (концессии Иннокентия IV)	311
Збигнев Ляндау — Министр финансов Ян Пилсудски (Попытка биографии)	335

ИЗ ИССЛЕДОВАНИЙ В ОБЛАСТИ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ИСТОРИИ

Витольд Прус, Мария Нетыкша, Регина Хомать-Клиmek — Коллективные исследования по вопросу индустриализации польских земель в XIX и XX вв.	351
Юлиуш Лукасевич — Природные богатства центральной Европы в период промышленной революции	369
Владислав Русиньски — Вопрос так наз. нейтралитета польского кооперативного движения в межвоенный период	383
Мария Нетыкша — История польских городов в эпоху капитализма. Проблемы, развитие исследований, постулаты	399
Елена Мадурович-Урбаньска — Запросы в области экономической истории Галиции	415

ОБЗОРЫ — ПОЛЕМИКИ — ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Эдвард Потковски, Анджей Сксшипек — XII всеобщий съезд польских историков	425
Стефан Кеневич — Прошлое народа в глазах общественности и в глазах историка	435
Анджей Надольски — Размышления о Грюнвальде	447
Ежи Висьневски — К вопросу о происхождении рода короля Станислава Августа (в связи с генеалогическими „выводами“ Ежи Лоека)	459

РЕЦЕНЗИОННЫЕ СТАТЬИ И РЕЦЕНЗИИ

Зыгмунт Зелиньски — О польском конкордате с 1925 г.	471
Ежи Вислоцки — Замечания на тему тождественности Католической церкви (В ответ на рецензию З. Зелиньского)	483
Винценты Свобода — Несколько замечаний о так наз. <i>Записках янычара написанных Константином Михайловичем из Островицы</i>	493
ХРОНИКА	543
IN MEMORIAM	563

TABLE DES MATIÈRES

Janusz Tazbir — Le rôle de la parole dans la propagande religieuse polonaise	291
Jan Powierski — La politique pratiquée par les ducs polonais au XIII ^e s. à l'égard de Baltijsk (Les concessions d'Innocent IV)	311
Zbigniew Landau — Le ministre du Trésor Jan Piłsudski (Essai de biographie)	335

RECHERCHES SUR L'HISTOIRE SOCIO-ÉCONOMIQUE

Witold Prus, Maria Nietyksza, Regina Chomać-Klimek — L'industrialisation des terres polonaises pendant les XIX—XX ^e s.	351
Julisu Łukasiewicz — Les ressources naturelles d'Europe centrale à l'époque de la révolution industrielle	369
Władysław Rusiński — La „neutralité” du mouvement coopératif polonais durant l'entre-deux-guerres	383
Maria Nietyksza — L'histoire des villes polonaises à l'époque du capitalisme. Problèmes, état des recherches, postulats	399
Helena Madurowicz-Urbańska — Les besoins dans le domaine des recherches sur l'histoire économique de la Galicie	415

REVUES POLÉMIQUES PROPOSITIONS

Edward Potkowski, Andrzej Skrzypek — Le XII ^e Congrès des Historiens polonais	425
Stefan Kieniewicz — Le passé national aux yeux de la société et aux yeux de l'historien	435
Andrzej Nadolski — Réflexions au sujet de Grunwald	447
Jerzy Wiśniewski — A propos de l'origine de la famille du roi Stanislas Auguste (la „généalogie” établie par Jerzy Łojek)	459

CRITIQUES ET COMPTES RENDUS

Zygmunt Zieliński — Le concordat polonais de 1925	471
Jerzy Wiśłowski — Observations sur l'identité de l'Eglise catholique (en réponse au compte rendu de Z. Zieliński)	483
Wincenty Swoboda — Réflexions sur les <i>Notes du janissaire Constantin Mikhailovitch d'Ostrovica</i>	493

CHRONIQUE	543
IN MEMORIAM	563

SPIS TREŚCI

Janusz Tazbir — Rola żywego słowa w polskiej propagandzie wyznaniowej	291
Jan Powierski — Polityka bałtyjska książąt polskich w połowie XIII wieku (Koncesje Innocentego IV)	311
Zbigniew Landau — Minister skarbu Jan Piłsudski	335

Z BADAŃ NAD HISTORIĄ SPOŁECZNO-GOSPODARCZĄ

Witold Pruss, Maria Nietyksza, Regina Chomać-Klimek — Uprzemysłowienie ziem polskich w XIX—XX wieku w badaniach zespołowych	351
Juliusz Łukasiewicz — Zasoby naturalne w Europie środkowej w okresie rewolucji przemysłowej	369
Władysław Rusiński — Sprawa tzw. neutralności polskiego ruchu spółdzielczego w okresie międzywojennym	383
Maria Nietyksza — Dzieje miast polskich w epoce kapitalizmu. Problemy, stan badań, postulaty	399
Helena Madurowicz-Urbańska — Potrzeby w zakresie historii gospodarczej Galicji	415

PRZEGLĄDY — POLEMIKI — PROPOZYCJE

Edward Potkowski, Andrzej Skrzypek — XII Powszechny Zjazd Historyków Polskich	425
Stefan Kieniewicz — Przeszość narodowa w oczach społeczeństwa i w oczach historyka	435
Andrzej Nadolski — Rozważania o Grunwaldzie	447
Jerzy Wiśniewski — W sprawie pochodzenia rodu króla Stanisława Augusta	459

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Zygmunt Zieliński — O konkordacie polskim z 1925 roku	471
Jerzy Wiśłocki — Uwagi na temat tożsamości Kościoła katolickiego	483
Wincenty Swoboda — Kilka uwag o tzw. <i>Zapiskach janczara Konstantyna Michajłowicza z Ostrowicy</i>	493
*	
Early medieval kingship, ed. by P.H. Sawyer and I. N. Wood — Jerzy Strzelczyk	499
J. C. Hocquet, Le sel et la fortune de Venise, t. I. Production et monopole — Maria Bogucka	502
K. Zawadzki, Gazety ulotne polskie i Polski dotyczące XVI—XVIII wieku — Janusz Tazbir	503
B. N. Floria, Russko-polskije odnoszenija i političeskoje razwitiije Wostocznoj Jewropy wo wtoroj połowinie XVI — naczale XVII w. — Witold Sienkiewicz	504
J. Pachoński, Polacy na Antylach i Morzu Karaibskim — Jacek Twardowski	507
E. H. Haraszti, Chartism — Zofia Libiszowska	511

G. Wollstein. Das „Grossdeutschland“ der Paulskirche. Nationale Ziele in der bürgerlichen Revolution 1948/49 — Adam Galos	513
G. Otruba, Wiener Flugschriften zur Sozialen Frage 1848 I. Arbeiterschaft, Handwerk und Handel — Adam Galos	515
L. de Rosa, La rivoluzione industriale in Italia e il Mezzogiorno — Irena Pietrzak-Pawłowska	517
Ruch robotniczy na Białostocczyźnie w XIX i XX wieku, pod red. W. Góry — Jerzy Milewski	520
K. Więch, Polska Partia Socjalistyczna 1918—1921 — Irena Kępa	523
Documents diplomatiques français 1932—1939; S. I, tt. 1932—1935; S. II, tt. 13, 1936—1939 — Michał Zacharias	526
K. Dunin-Wąsowicz, Ruch oporu w hitlerowskich obozach koncentracyjnych 1933—1945 — Tadeusz Cieślak	534
J. Marczewski, Hitlerowska koncepcja polityki kolonizacyjno-wysiedleńczej i jej realizacja w „Okregu Warty” — Kazimierz Przybysz	536
Problemy metodologiczne dziejów Niemiec — Maria Wawrykowa	537
Z wydawnictw Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce — Jacek Ślusarczyk	540

KRONIKA

Pojęcie „Volk” i „Nation” w historii Niemiec — Jerzy Strzelczyk	543
Materiały pomocnicze dla nauczycieli historii w szkole dziesięcioletniej — Jerzy Maternicki	544
60-lecie Witolda Stankiewicza — Halina Janowska, Jan Molenda	546
Sesja „Ród Sobieskich” — Maria Bogucka	548
Międzynarodowe kolokwium „Sonderaktion Krakau” — Janina Kazimierska	549
Czterdziestolecie września 1939 r. — Andrzej Wierzbicki	553
Europa wersalska 1918—1923 — Janusz Żarnowski	554
Georges Lefebvre a historia napoleońska — M.S.-G.	556
Konferencja historyków RFN, Berlina Zach. i PRL — Tadeusz Cegielski	557
Badania teoretyczno-historyczne nad strukturami społecznymi — Janusz Żarnowski	559
Stacja Naukowa PTH w Słupsku — Teresa Machura	560
Komunikaty PTH	562

IN MEMORIAM

Jerzy Janusz Terej (29 VII 1934 — 28 VIII 1979) — Eugeniusz Duraczyński	563
Roman Heck (8 XI 1924 — 19 X 1979) — Ryszard Gładkiewicz	564

LISTY DO REDAKCJI

W sprawie nauczania historii w szkole dziesięcioletniej — Stanisław Gierszewski	567
O historii Słowian Południowych i Zachodnich — Jerzy Skowronek	568
Na marginesie recenzji <i>Zarysu historii powszechnej i stosunków międzynarodowych 1918—1939</i> — Ignacy Pawłowski	569

Cena zł 30,—

TYLKO PRENUMERATA ZAPEWNI REGULARNE OTRZYMYWANIE

KWARTALNIKA HISTORYCZNEGO

Warunki prenumeraty
Cena prenumeraty krajowej

rocznie zł 120.—

półrocznie zł 60.—

Prenumeratę na kraj przyjmują Oddziały RSW „Prasa-Książka-Ruch”, oraz urzędy pocztowe i doręczyciele w terminach:

— do 25 listopada na I półrocze roku następnego i na cały rok następny,

— do 10 czerwca na II półrocze roku bieżącego.

Jednostki gospodarki uspołecznionej, instytucje, organizacje i wszelkiego rodzaju zakłady pracy zamawiają prenumeratę w miejscowych Oddziałach RSW „Prasa-Książka-Ruch”, w miejscowościach zaś, w których nie ma Oddziałów RSW — w urzędach pocztowych.

Czytelnicy indywidualni opłacają prenumeratę wyłącznie w urzędach pocztowych i u doręczycieli.

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw, ul. Towarowa 28 00-958 Warszawa, konto PKO nr 1531-71 — w terminach podanych dla prenumeraty krajowej.

Prenumerata ze zleceniem wysyłki za granicę jest droższa od prenumeraty krajowej o 50% dla zleceniodawców indywidualnych i o 100% dla zleceniodawców instytucji i zakładów pracy.

Bieżące i archiwalne numery można nabyć lub zamówić we Wzorcowni Wydawnictw Naukowych PAN-Ossolineum-PWN, Pałac Kultury i Nauki (wysoki parter) 00-901 Warszawa oraz w księgarniach naukowych „Domu Książki”.

A subscription order stating the period of time, along with the subscriber's name and address can be sent to your subscription agent or directly to Foreign Trade Enterprise Ars Polona — Ruch, 00-068 Warszawa, 7 Krakowskie Przedmieście, P.O. Box 1001, Poland. Please send payments to the account of Ars Polona — Ruch in Bank Handlowy S.A., 7 Traugutt Street, 00-067 Warszawa, Poland.

Kwart. Hist. R. LXXXVI, z. 2, 1980

Indeks 36310